

به نام خدا

آموزش قواعد

اسم اشاره جمع و انواع جمع

همانطور که گفتیم اسم اشاره اسمی است که برای اشاره به انسان یا حیوان یا شیء یا مکان به کار می رود.

مانند: هذا (این) ذلک (آن)

اسم اشاره دو نوع است: اشاره به دور و اشاره به نزدیک

اسم اشاره نزدیک

در جدول زیر اسم اشاره نزدیک به صورت مفرد، مثنی و جمع آمده است

(بعضی از اطلاعات بالاتر از سطح کتاب درسی است)

جنس و عدد	مفرد	مثنی	جمع
مذکر	هذا: این (مرد)	هذان، هذین: این دو (مرد)	هؤلاء: اینها (مردان)
مونث	هذه: این (زن)	هاتان، هاتین: این دو (زن)	هؤلاء: اینها (زنان)

همانطور که می بینید هؤلاء که اسم اشاره نزدیک برای جمع است، برای مذکر و مؤنث یکسان به کار می رود.

مانند: هؤلاء رجال: اینها مردانی هستند.

هؤلاء نساء: این ها زنانی هستند.

www.my-dars.ir

اسم اشاره دور

در جدول زیر اسم های اشاره به دور به صورت مفرد، مثنی و جمع آمده است

جنس و عدد	مفرد	مثنی	جمع
مذکر	ذالک: آن (مرد)	ذانک، ذئینک: آن دو (مرد)	اولئک: آنها (مردان)
مونث	تلک: آن (زن)	تائیک، تئینک: آن دو (زن)	اولئک: آنها (زنان)

با توجه به جدول، اسم اشاره به دور جمع، برای مؤنث و مذکر به یک شکل به کار برده می شود.

جمع

در دو درس گذشته با اسم های مفرد و مثنی و علامت های آن آشنا شدید و در این قسمت با جمع و علامت های آن آشنا می شوید.

جمع اسمی است که بر بیش از دو فرد یا دو شیء دلالت می کند.

جمع به دو قسمت تقسیم می شود:

جمع سالم و جمع مکسر

جمع سالم جمعی است که شکل مفرد آن عوض نمی شود و به خاطر همین همیشه سالم و دستنخورده است

مانند: مؤمن که جمع آن مؤمنون می شود. می بینید که فقط «ون» به مفرد آن اضافه شده است.

جمع مکسر جمعی است که شکل مفرد آن تغییر می کند. مکسر یعنی شکسته شده.

مانند: کتاب که جمع مکسر آن کُتب می شود

جمع سالم خودش دو نوع است:

جمع مذکر سالم و جمع مؤنث سالم

جمع مذکر سالم

جمعی است که آخر آن «ون» یا «ین» می آید. مانند: مؤمنون، مؤمنین

جمع مذکر سالم در دو مورد به کار می رود:

اول اسامی مردان به شرطی که «ة» نداشته باشد.

www.my-dars.ir

یوسف که جمع آن یوسفون یا یوسفین می شود

اما اسمی مثل حمزة که اسم مردان است ولی «ة» دارد چون «ة» دارد با «ون» یا «ین» جمع بسته نمی شود

دوم برای صفت هایی که مربوط به مردان است

مانند: عالم که جمع مذکر سالم آن عالمون یا عالمین می شود.

جمع مؤنث سالم

جمعیه است که به آخر آن «ات» اضافه می شود

مانند: مُسلم که جمع مؤنث سالم آن مُسَلِمات می شود.

اسم های مؤنث در هنگام جمع سالم بودن با «ات» جمع بسته می شود

مانند: مریم که می شود مریمات

اسم هایی که آخر آن ها «ة» دارد هم با «ات» جمع بسته می شوند

مانند: جمیله که می شود جمیلات

توجه داشته باشید که «ة» در هنگام جمع بستن حذف می شود.

جمع مکسر

جمعیه است که شکل مفرد آن عوض می شود

جمع مکسر نشانه خاصی ندارد و بیشتر از طریق شنیدن باید یاد گرفته شود.

در این جا چند نمونه از جمع های مکسری که بیشتر در کتاب ها استفاده می شود می آوریم. سعی کنید آن ها را به خاطر بسپارید

کتاب: کُتُب	جَبَل: جبال	قلب: قُلُوب	علیم: عُلَماء
نَفْس: أَنْفُس	قَدَم: أَقْدَام	رَجُل: رِجَال	کاتب: کُتَّاب
کَنْز: کُنُوز	حَدِیقَة: حَدَائِق	مِفْتَاح: مِفَاتِح یا مِفَاتِیح	خَشَب: أَخْشَاب
مَوْتُ: أَمْوات			قِصَة: قِصَص

www.my-dars.ir